

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. OREST BUCEVSCHI
Telefon 13-74

Impresii

L. G. M.

E Duminecă.

Clopoțele bisericilor cheamă credincioșii la sfta liturgie. Unde altădată bărbați, femei, copii în haine de sărbătoare, cete, cete, se îndreptau spre casa D-lui, azi satul îmi pare de nerecunoscut. Clopoțele în sunetul lor nu întâmpină nici o ureche să le asculte. Ce deosebire între ziua D-lui și zilele de peste săptămână? Într-o vâltoare de praf, scârțâit de roate, muget de vite și pocnete de biciu țaranii cu mic cu mare se îndreaptă spre câmp.

Satul rămâne gol, iar în biserică glasul preotului se izbește de zidurile posomorâte. Ce tristă constatare. Epidemia distrugătoare de suflete a materialismului a pătruns adânc până și în mijlocul vieții liniștite dela sate. Lupta pentru existență la unii, pentru îmbogățire la alții, curentele destructive propagate cu vervă de dușmanii firești ai progresului pe încetul au ros la temeiul conștiinței religioase.

Mă întreb ca martor ocular al acestei pustiiri și părăginiri sufletești, dacă nu este ceva de făcut, pentru a salva cel puțin în parte mulțimea celor orbiți?

Desigur, este un leac. Un leac scump plătit cu o muncă desinteresată de ani de zile.

Nici până azi n'au lipsit încercările de refacere. A lipsit și ne lipsește însă munca sistematică generală a preoțimii pentru stârpirea răului dela rădăcină. S'au dat ordine circulare aproape în fiecare eparhie, ca preoții să predice Duminecă de Duminecă. Ori rezultatul este aproape nul. O parte din predici nu corăspund necesităților actuale, altele nu-s ascultate. Spre același scop de primenire sufletească a

credincioșilor s'au constituit preoții în cercuri, ținând întruniri și conferențe religioase, dar multe au dat greș îngreunându-se bugetele parohiale cu spese de deplasare.

În multe părți s'au înființat reuniuni de femei cu scop caritativ, puse direct sub conducerea bisericii, însuflețirea care a contribuit la înființare, decrescând cu timpul, azi lăncezesc. În fine case culturale, cercuri de propagandă religioasă, și atâtea alte instituții, bune în sine însă fiecare lucrând independent, și fără de a ține cont de mijloacele cele mai eficace pentru ajungerea scopului.

Nici decum nu voesc să dau un sistem de muncă în viitor, ci în formă de observări anumite indicii cari pot contribui la clădirea unui sistem.

Dacă turma s'a îndepărtat de păstor, poate oare păstorul s'o părăsească? Nu. Cu prețul ori cărei jertfe e obligat să trezească interes și să îmbie bunurile mântuitoare ale bisericii. Dacă o parte bună dintre credincioși nu simte necesitatea recreerii sufletești ce pulzează în apropierea altarelor, atunci păstorul sufletește însuși este dator să se coboare între ei. Nu cumva Mântuitorul nostru, păstorul ideal s'a adresat totdeauna mulțimii? Nu-l găsim oare adesea stând de vorbă cu indivizi singuratici, cari în rătăcirea lor socoteau de timp pierdut a-i urma și profita de ori ce ocazie. Semenii lor din zilele noastre sunt mult mai mulți.

Pe vameșul, care din curiozitate numai pândește trecere Lui ascuns în coroana unei arbore, îl convertește întrând în casa lui.

În arșița soarelui așteptând pe ucenici la fântâna lui Iacob nu pregetă un moment a pătrunde până în tainele sufletului femeii samaritence, câștigându-o pentru o nouă viață.

Pot fi oare exemple mai bune de imitat pentru preotul zilelor noastre decât aceste momente din viața Mântuitorului?

Numărul redus al credincioșilor în sufletul cărora mai viază azi Isus îndrumă cu necesitate pe preot de a urma exemplul lui Isus.

Pentru a putea converti masele, trebuie convertiți indivizii.

Mreața cu care se vânează oamenii purtată de mâna iscusită a preotului are să-și întindă rețeaua dela individ la individ.

Firele, prin cari era legat păstorul de credincioșii lui, slăbite zi de zi, trebuiesc întărite. Prin izolarea intenționată și neintenționată s'a depărtat atât de mult, încât numai coborându-se în fiecare familie în parte îi va putea câștiga sufletește. Sunt atâtea necazuri și nenorociri, poate lipsi ajutorul preotului, sunt atâtea boli, poate lipsi mângâerea și încurajarea lui?

E necesar să cerceteze cât mai des familie de familie în afară de desele ocazii ce i se îmbie. Apariția lui să aibă darul de a atrage atenția fiecăruia dela preocupările zilnice. Pe încetul să trezească în conștiința fiecăruia că el pătrunde până în tainele sufletului, iar ochiul lui veghează neîntrerupt. Pe cât de zăbavnice îi va fi munca de refacere în familie pentru retrezirea la sentimente mai bune în oamenii pe deplin formați, pe atât de ușoară îi va fi față de copii, pe cari trebuie să-i urmărească cu îngrijire în întreaga dezvoltare lor. Dacă după ani de zile nu va ajunge să destelenească întreg egorul sufletesc al enoriașilor, desigur va avea mângâerea de a fi crescut o generație nouă devotată principiilor lui Isus. În sufletul copilului fraged se poate planta și îngriji să nu se usuce cea mai frumoasă floare. Familia și școala sunt primii și cei mai puternici factori educativi ai tineretului. A lipsi preotul de aci însemnează a-și arunca de bună voie armele cele mai puternice de luptă contra răului.

E cel mai greșit pas ce-l face un preot când pregetă a conveni săptămânal cu copiii parohienilor lui. Fie chiar și numai în oarele de catihetizație, cedând din comoditate sau alte motive instrucția religioasă altora, uneori unor dușmani personali ai săi, sau unor dușmani declarați ai biseri-

cii. În acești copii pe încetul se plămădește un sentiment de indiferentism, ba chiar de ură contra întregii tagme preoțești, cu care se identifică apoi și însăși biserica. Cum se va prezenta atunci în viitor biserica? În afară de aceste două momente cari merită toată atențiunea posibilă, mai obvin în viața pastorală și o seamă de prilejuri, de cari folosindu-se pe nesimțite desăvârșește opera de reîntremare sufletească a celor suferinzi și anume:

• 1. Chiar și în familiile unde încă de mult a încetat de a mai pulsa viața creștină în cazuri de boală, pentru a satisface cerințelor tradiției moștenite din părinți, este chemat preotul. Intrând cu o astfel de ocazie într-o familie, care prin nimic nu-i legată de biserică, i se dă ocazie ca folosindu-se de moment să încerce a câștiga pentru sine pe cei din jur. Mângâind pe cei cărora moartea le răpește, o ființă iubită, un ajutor cu neputință de înlocuit, arătându-și propria suferință izvorâtă din suferința lor, să-i asigure de ajutorul său părintesc. Această compătimire internă bine simțită, nu va contribui decât la câștigarea simpatiei celor încercați prin boala ori moartea unuia din membrii familiei. Iar dacă acțiunea lui consolatoare nu se mărginește numai la atât, ci cercetează din când în când pe cei cărora le-a promis interesul său părintesc, zi de zi va fi tot mai bine văzut, având ocazie ca la fiecare vizite să presare în convorbire învățături cari să-i apropie de biserică.

De cele mai multe ori se întâmplă ca familia unui bolnav să fie cercetată și de prieteni și rudeni. Pot fi între ei mulți, cari au călcat pragul bisericii numai din curiozitate, ori chiar de loc. Ce ocazie nimerită a schimba și cu aceștia numai câteva cuvinte binevoitoare. Când în cuvintele și viața lui nu vibrează decât iubirea și interesul față de cei incredințați lui, oare poate fi un suflet dornic de iubire, care să nu se apropie de el! Iubirea care trebuie să transpire din tot ce face el face, este arma invincibilă care distruge răul.

2. O identică ocazie pentru preot de a pătrunde în viața păstorităilor sunt cununile. Deși statisticile zilelor noastre înre-

gistrează mai multe căsătorii civile, decât bisericеști, trăește totuși necesitatea sancționării acestui act prin biserică. Prezentându-se înaintea preotului doi tineri, cari doresc a primi taina căsătoriei, menirea lui nu se reduce la simpla înregistrare ca la un contract oarecare, ci de a-i pregăti cu sfatul și învățătura pentru o nouă viață. Este greșită părerea că sfaturile preotului cu aceste ocazii n'ar avea nici un efect. În general este făcută constatarea, că preotul deplin conștient de importanța administrării tainei cununiei, are o influență mare în viața celor căsătoriți. Chiar oameni bătrâni cunosc numele preotului, care i-a cununat, își reamintesc sfaturile lui, deși poate de mult, n-au mai intrat în biserică. Prin învățăturile premergătoare tainei cununiei se stabilește o legătură de încredere reciprocă, care trebuie menținută pentru preîntâmpinarea înstreinării de biserică.

În toate cazurile indicate am intenționat a arăta în liniamente generale, în parte modalitatea cum s'ar putea ținea contactul neîntrerupt între preot și păstoriți în vederea apropierii de biserică prin educația individuală. Ca încheiere e bine să se observe și anumite reguli.

Intrând preotul în casa unui credincios, să salute prietenește, și să caute a câștiga încrederea tuturora. Să evite mina severă oficială precum și voioșia prea exagerată. Să nu se asemene nici unui polițist, dar nici unui om nesperios. Ca un părinte să se adreseze celor din jur. Să abată la început discuția asupra lucrurilor, cari cu siguranță interesează pe convorbitori. Adeșori copii formează cel mai bun punct de legătură pe cari trebuie să-i câștige, iar prin ei pe părinți, fie prin mici tablo-uri, fie prin daruri ori laude, când descoperi în ei laturi sufletești luminoase. În familiile sărace calea ce duce la suflete e mult mai ușoară, dacă pornind dela cele naturale (ca munca și grijile zilnice), să se urce la cele supranaturale.

Palate și colibi neîncetat fără deosebire trebuiesc cercetate, cu un identic interes pastoral, care nu știe de prietenii particulare. Vizita să nu fie nici prea lungă, nici prea scurtă. Preotul cu sine să aducă totul și nimic să nu primească. Când vizitele lui sunt în-

timpinate cu bunăvoința meritată, drept amintire poate lăsa prin casele credincioșilor câte o cărticică care să completeze și desăvârșească activitatea lui.

Secta unitară din Transilvania.

Expunere istorică și combatere din punct de vedere dogmatic ortodox. (Teză de licență.) A. Gliga.

Urmare.

III.

Invasia Hunilor să fi fost iarăși favorabilă arienilor, pentru că retrăgându-se hunii din Ardeal, în locul lor să fi venit câteva seminții germane, absolut ariene. Credința ariană ar fi fost condamnată să rămână în înfățișarea descrisă mai sus, dacă nu s'ar fi ivit cu mult mai târziu niște curente „favorabile“ ei. Aceste curente au fost Umanismul și Reformațiunea.

Ca orice novatori se laudă a fi suferit mult, nu numai ei ci și înainte mergătorii lor, până ce au ajuns la forma cristalizată în care se află astăzi. Luther era timid, după ei, pentru că se ridică numai în contra unor puține chestiuni, Zvingli doria deja reforme mai radicale, iar Calvin era adevărata expresiune a curentului de atunci.

Mulți afară de acești reformatori, însă prieteni de ai lor erau preoți sau profesori cari au scris o mulțime de cărți, pe cari atunci le credeau rom. catolicii, iar astăzi cele rămase se prețuesc ca amintirile cele mai scumpe ale veacului acelaia. Mulți au fost închiși și au murit prin închisori, alții au fost arși de vii suferind cu toții moartea cu bărbăție. În toate privințele, susțin ei, că i-a întrecut însă Mihail Servetus un nobil spaniol născut la 1511. Cu apariția lui Servetus ei văd ivirea a celei a treia reformațiuni care în unele privințe le întrece pe ambele de mai înainte. Acest „Mihail Serveto y Revas“ medic spaniol apare pe timpul când în fruntea „Täuferilor“ din Strassburg se afla Pilgram Marbech.

Talentul său speculativ-teologic l'a determinat să părăsască cariera de medic și să se dedice cu totul noiei mișcări religioase.

Cu speculațiunile sale ajunse la rezultate, pe cari le publică în cartea sa „De Trinitatis erroribus.“ La 1530 veni acest

Servetus în Basel la Oecolampad și îi dădu confesia sa spre judecare. Oecolampad văzu că tendințele radicale ale spaniolului vor aduce desigur o rupere, aviză și pe Zvingli despre aceasta, care se pronunță la fel contra lui Servetus. Servetus părăsi deci repede orașul Basel și-și tipări în grabă la anul 1531 cartea la Hagenau. La apariție ea dădu naștere multor discuții. Știm doar că reformatorii primiră neschimbată dogma despre trinitate. Capito spunea „Dumnezeu, cuvântul său și duhul său sunt numai un Dumnezeu“. Destul însă, că această carte se vându și împrăstie în toate târgurile Germaniei de jos. Servetus voi să vină din nou la Basel, însă Oecolampad se împotrivi cu totul autorului „des drei ja viermal gotteslästerlichen und gottlosen Buches.“ Censorii studiind cartea își dădură următoarea părere: „Liber, de erroribus trinitatis, cujusdam Mihaelis Hispani de Serveto impia quaedam habet. Asserit enim Christum non esse Deum naturalem, sed per gratiam tantum. Preterea multa absurda continet, quae magis ad discordiam et scandala faciunt quam ad edificationem. Non igitur permittendus nobis videtur, ut hic vendatur“.

Servetus făcu cunoștință cu Calvin la Paris în a. 1536. Între ei începu o corespondență împărtășindu-și reciproc punctele de vedere în chestiuni religioase. Calvin văzând părerile de tot eronate ale lui Servetus se plictisi în fine a-i mai scrie, îndrumându-l cu părerile sale deadreptul la un „institutio“.

Servetus știa foarte bine că pentru cugetările lui libere își va pierde viața și era pregătit pentru orice eventualitate. În tot decursul carierei de teolog, viața i-a fost amenințată. Reformatorii la rândul lor uitară repede de libertățile date mai înainte și începură a pedepsi aspru pe sectari, dovadă condamnarea lui Servetus la moarte, după o închisoare de 74 de zile — fiind ars în 27 Oct. 1553 pe câmpul Champel lângă Genf. La moartea lui Servet au asistat și de aceia cari au fugit din Italia, unde voise să meargă și Servetus. Ei fugiră din Italia fiind persecutați din cauza credinței lor și sperau a afla în Elveția „țara liberă protestantă“ liniște și când colo dădură de rugul pregătit lui Servetus.

Ei înființară înainte de aceasta cu șapte ani în Vicenza o societate pentru a studia Sf. Scriptură și a examina credința nouă a reformaților. Erau vreo 40 de membri. După multe ședințe primiră doctrina lui Servetus.

Inquisiția dădu însă pe urmele lor, doi pierdură viața în Valencia, iar restul își pierdu patria refugiindu-se în țări îndepărtate.

În urma celor întâmplate cu Servetus ei nu se mai așezară în Elveția ci plecară cu toții în Polonia. Aici luă ființă o societate — la aparență catolică — cu scop de a introduce reforme folositoare bisericii lor. La o adunare însă, un belgian cu numele Spiritus le demonștră „contrazicerile“ ce există în Sf. Scriptură cu privire la trinitate, contraziceri pe cari avu curajul să le și publice mai târziu.

Referințele din Polonia erau și favorabile apariției și lățirii unitarismului. Tiparul liber, cugetare liberă, nobilimea cultă și puternică apoi bisericile deja existente luterane și calvine, toate aceste erau favorabile bunei desvoltări a noiei credințe. Poporul încă primi cu bună credință această nouă doctrină.

Apare și Lelius Socinus care desvoltă, cu ajutorul refugiaților italieni, multă activitate. În 1555, pășesc chiar în public la un sinod. În 1556 înaintează confesiunea lor de credință unui sinod. De notat că în confesiune lipsesc decretalele sinodului nicean și confesiunea de credință a lui Athanasie. În acest timp unul dintre refugiații italieni, cu numele Blandrata, este chemat în Ardeal. Că sosirea lui aici începe unitarismul propriu zis în Ardeal.

La început nu prea îndrăzneau să țină adunări publice, dar iată că Blandrata află un puternic partizan, pe David Ferencz fost preot în Cluj. În zece ani unitarismul se răspândi atât de tare între maghiari încât acum episcopul David Ferencz avea directori de școale pe care-i sfătui a nu învăța nimic pe elevi, ceace nu are temei Sf. Scriptură.

În anul următor 1566 David și Blandrata convoacă sinoade la Turda, Alba-Iulia și Tg.-Mureș, după cari apoi își prezintă dogmele de credință regelui Ioan II.

Primul episcop al unitarilor din Ardeal a fost Dávid Ferencz iar îngrijitorul principal Blandrata George.

Ca emblemă și-au adaptat un șerpe mușcându-și coada — reprezentând infinitul și eternul și apoi un porumb, — amintind — proverbul din sf. Script. „Fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii“. (Matei 10., 16.)

În urma bătăliei dela Mohaci 1526 atât în Ungaria cât și în Transilvania era o anarhie completă, cece ajută la răspândirea tuturor sectelor. Era apoi și o completă dezorientare între protestanți luterani și calvini. Dar în urmă se limpeziră. Calvinismul și unitarismul se răspândi printre maghiari, luteranismul între germani și slovaci.

(Va urma.)

Inițiativa din comuna Slon

Din inițiativa inimoasă a d-lor Marin Angelescu, preot Ioan Șt. Vasilescu și Pavel Dumitrescu, acum o lună s'a ținut în com. Slon, cea mai îndepărtată din Prahova, lângă vechea graniță, un interesant concurs de costume naționale.

Cum era și de așteptat, concursul a avut cea mai deplină reușită și a participat la el populațiunea întregului Plai Teleajen. S'au remarcat costume naționale, pitorești și din cele mai interesante ca port, colorit și motive curat românești, care s'au păstrat prin tradiție de sute de ani. Sufletul artistic al săteanului nostru s'a arătat în toată splendoarea și acea simplitate atât de caracteristică în arta noastră națională. Restrânsul comitet a făcut față cum a putut acestui concurs, și cu puținele mijloace materiale ce le-a avut, a acordat un număr de premii în bani, pentru cele mai frumoase costume.

Inițiativa și începutul, s'au dovedit a fi la înălțime, iar avântul și dragostea cu care au răspuns sătenii de pretutindeni au arătat cât de necesare sunt aceste inițiative.

*

Tot din inițiativa acestui comitet și tot în această îndepărtată comună, s'a ținut un alt concurs tot atât de unic și interesant. Pentru a se da un imbold creșterii

și îngrijirii copiilor mici, a căror degenerare s'a remarcat în ultima vreme, comitetul a instituit un concurs pentru cei mai bine îngrijiți copii până la vârsta de un an.

Un fapt îmbucurător și de speranțe tot odată; au luat parte la concurs un număr enorm de sătence cu copii unul de cât altul mai bine îngrijiți și grași.

S'au acordat premii în număr de zece, de la 500—30 lei copiilor selecționați.

După împărțirea premiilor pr. Ioan Șt. Vasilescu parohul local, a dat sfaturi pentru îngrijirea copiilor, arătând că în brațele lor stă viitorul României-Mari.

Nu mai insistăm asupra utilității unor asemenea inițiative și nici asupra laudelor ce cu drept cuvânt se cuvin celor trei inițiatori; pe acestea le lăsăm la aprecierea publicului. Dar dacă s'ar găsi imitatori în cât mai multe comune cu concursuri în fiecare an, desigur că trăinicia viitoarelor generații ar fi alta.

Ziua de „Sfânta Mărie“ în munți

În sus pe valea limpede a Someșului-Rece, între munții întunecoși de desimea pădurilor, cam la 12 km. de satul Someșul-Rece, la bisericuța numită „Tăliană“, s'a obișnuit populația munților a se aduna în fiecare an la Sfânta Mărie, la slujba oficiată aci de câtră mai mulți preoți.

Dorul de a asista la o frumoasă slujbă, de a se întări în credință, de a se mângăia în sufletele lor îi îndeamnă pe toți locuitorii resfirați ai coastelor și pădurilor din jur să se coboare la locul acesta de rugă, ba îi atrage și pe cei din satele mai dela șes (Gilău, Lona, Florești), așa că ziua de 15 August este aci o luminată sărbătoare.

15 August al anului acestuia, par'că a adus și mai mult interes față de serbarea muntenilor, căci mulțimea peregrinilor și măreția slujbei divine, care a fost aseultată cu atâta evlavie de mii de credincioși, i-a intimidat pe dușmanii neamului și credinței noastre și i-a făcut să fure din biserică în noaptea ce urmase, icoana cea veche a Maicii Domnului.

Încă de dimineată începură să curgă și-roaie de oameni îmbrăcați sărbătorește, de

pe potecile înguste și acoperite cu crengi, și poiana cea verde închis, unde părintele Stănescu improvizase un potrivit altar din scânduri, deveni mai împopulată ca ori și când. Cei șapte preoți abia la orele 3 p. m. au terminat cu satisfacerea dorințelor sufletești ale credincioșilor. Liturgia s'a slugit în sobor și părintele protopop N. VasIU a rostit o emoționantă predică, care fu ascultată de mulțimea prezentă cu cea mai adâncă evlavie și înțelegere.

În vorbirea sa păr. protopop VasIU, pe lângă însemnătatea zilei, arată prin frumoase pilde puterea, necesitatea și efectele sf. taine a cununiei, aducând-o cu multă iscusință în legătură cu serbarea zilei.

La urmă se slujește sf. maslu asupra unui număr mare de bolnavi, veniți aci din sate îndepărtate ca la un loc de vindecare.

După repausul de 1 ceas se sfințește o cruciuliță de aur, cu care a decorat parohia Mărișel pre vrednicul său primar Iosif Mariș, care a dăruit bisericii din Mărișel frumoasa sumă de Lei 300.000. Cruciulița a fost pusă pe pieptul primarului în mijlocul mulțimii și între frumoase cuvinte de recunoștință rostite de către păr. protopop VasIU.

Cu drept cuvânt putem spune, că ziua aceasta, sărbătorită după duhul și tradițiile credinței noastre, a fost izvor de puternică reconfortare sufletească pentru întreg ținutul nostru.

I. Radu.

Sectarii

În zilele trecute s'a prezentat la preotul S. Savu din Uioara femeia Popa Florea și i-a făcut această mărturisire: Sunt născută din Mărgău. Venind de tinăra în Uioara am fost prinsă în mreșile adventiștilor și am trăit în mijlocul lor 22 ani. În vremea aceasta lungă am avut prilej să mă conving, că gândurile acestor rătăciți nu sunt gânduri de îndreptare sufletească către Dumnezeu, ci gânduri de dușmănie către limba, legea, neamul și țara românească. Cei mai mulți sunt unguri. De câte ori îi rugam să spună predicile lor și românește îmi strigau: Dacă vrei să înțelegi biblia învață ungurește. Și eu mă gândeam adecă cum în țara românească nu poți sluji lui D-zeu

decât numai ungurește? În adunările lor fac mai multă politică decât mântuire sufletească. Și folosesc sfânta scriptură numai pentru a huli, a batjocori și a urî pe alții, nu pentru sădirea dragostei de aproapele. Unii dintre sectarii români nici nu mai vreau să vorbească românește. Așa am văzut că legea lor nu este legea lui Isus Hristos, ci a Satanei, și m'am hotărât să mă întorc cu pocăință și umilință la calea mântuirii prin legea strămoșească a bisericii ortodoxe românești.

Femeia a fost primită în biserica strămoșească. Mărturia ei este o dovadă mai limpede ca ori ce cât de mari dușmani sunt sectarii nu numai bisericii ci mai ales limbii și neamului nostru și țării noastre românești. Lepra aceasta ar trebui scoasă din țară ca pe vremea lui Isus Hristos.

Neadevărurile „Unirei“ din Blaj

„Unirea“ din Blaj în Nr. 28 din 9 Iulie publică cu un entuziasm de nedescris, că 59 familii ortodoxe române din comuna Stârciu ar fi trecut la uniți. Ținem să anunțăm că și acest anunț face parte din domeniul bogatei fantazii unite.

Bucuria „Unirei“ însă este zădarnică, pentru că din cele publicate nimic nu corespunde adevărului.

Iată cum știe „Unirea“ să-și informeze cu exactitate on. public cetitor.

Ni-a venit un act din partea primăriei din Stârciu, pe care-l publicăm fără nici un comentariu:

Nr. 494/1927.

CERTIFICAT.

Se certifică de noi primarul comunei Stârciu, județul Sălaj, că de când se află în această comună preotul ortodox român Vasile Stanciu, n'au fost treceri dela religia ortodoxă română la cea unită — ci din contră dela uniți au trecut la legea și biserica ortodoxă română și azi locuitorii acestei comune sunt în majoritate absolută de religia ortodoxă română.

Prin urmare cele publicate în foaia bisericească „Unirea“ din 9 Iulie 1927 Nr. 28 referitor la mișcările religioase nu corespund adevărului.

Despre cea ce s'a eliberat, la cererea dlui preot ort. rom. Vasile Stanciu, certificatul prezent. Stârciu, la 13 August 1927.

(ss) Gh. Vidu,
notar.

(ss) Culer Aurel,
primar.

ȘTIRI

Știre personală. *P. S. S. Episcopul nostru Nicolae a plecat Marți în 30 Aug. la Curtea de Argeș, pentru a lua parte la Parastasul de 6 săptămâni pentru Regele Ferdinand.*

Faptă bună. Vasile Șoldrea și soția sa Ana, din Ciceu-Giurgești, urmând dărnicia poporului nostru față de biserica strămoșească, a dăruit pe seama catedralei noastre din Cluj, suma de lei 1000. Pentru acest dar, Dumnezeu să le răsplătească cu bogatele Sale daruri cerești, și totodată să fie pildă deamnă de urmat din cât mai multe părți.

Partidul săracilor. Micul orașel Valjevo din Serbia meridională, s'a trezit, ca să zicem așa, peste noapte, centrul unei senzațiuni politice. Tânărul învățător Svetomir Mihailovici folosindu-se de nemulțumirea care domnește în populația săracă de acolo, a cărei mare parte o constituiesc țiganii, a hotărât să întemeieze un nou partid politic, partidul săracimii. În acest partid vor fi organizați în primul rând țiganii, cari fiind un element social foarte înăpoiat, sunt după cuvintele lui Mihailovici, exploatați pretutindeni, fără milă. Noul partid, a cărui listă de candidați a și fost înaintată judecătoriei din Valjevo, nu voește să-și limiteze acțiunea numai la Serbia meridională, ci agitatorii săi străbat pe jos satele în toată Iugoslavia. În fruntea listei stă învățătorul Mihailovici și patru țigani din Valjevo. „Partidul săracilor“ intenționează să apere interesele tuturor vagabonzilor și oamenilor fără adăpost. Va scoate și un ziar propriu la Belgrad, sub sugestivul titlu „Golaci“ (Golanul).

O cetate romană în județul Dolj. În cursul săpăturilor făcute în județul Dolj, de d. profesor C. Nicolaescu-Plopșor, s'a descoperit la sud de satul Cioroiul, urmele unei cetăți romane. Între zidăriile cetății s'au găsit morminte, fragmente de ceramică, monede și o statueta de bronz reprezentând pe „Mercur“, — obiecte cari au fost depuse la muzeul de antichități și etnografie al jud. Dolj.

Descoperiri din timpul diluviului. Profesorul iugoslav Ielincó a descoperit, pe insula Lesina, în fața Dalmației, oase de oameni din timpurile diluviale și urme de pași de oameni din acele timpuri, împietrite în lut.

Un turc a trecut la creștinism. În urma aprobării P. S. S. Lucian episcop de Roman, și după îndeplinirea formelor religioase, s'a oficiat Duminecă 14 August, în comuna Jariștea (Putna), în curtea bisericii și în fața întregului sat și a foarte mulți locuitori din satele vecine, trecerea la creștinism prin botez, a turcului Assan Huseim din Constantinopol.

Moartă a fost și a înviat. Ziarele italiene anunță că într'o comună din apropierea orașului Malaga (Spania), soția unui fierar, Lorezina Nescar, a fost declarată de medicul comunal ca decedată, scriindu-i-se și actul de deces. În bocelele rudelor și prietenilor, corpul ei a fost depus într'un scriu de lemn și dus la cimitir. La un moment dat, femeia considerată moartă, se ridică și frecându-și ochii a început să ocărăască alaiul și să ceară mâncare. Tot cortegiul s'a speriat și a luat-o la fugă. Părăsindu-și sicriul, d-na Nescar s'a întors acasă și a intrat în vorbă cu vecinii. Acasă și-a schimbat imediat hainele și s'a dus apoi spre medicul comunal pentru a-i înăpoia actul de deces. După moarte, d-na se bucură de o sănătate perfectă.

Botezul dela Zimnicea. În ziua de Sf. Maria, s'a serbat trecerea la creștinism a unui evreu, în vârstă de 40 ani, Solomon Alter, care a fost botezat după toate regulile creștinești primind numele Petre.

Adunare generală. Adunarea generală a „Astrei“ urma să se țină anul acesta, întâia oară în afare de hotarele Ardealului, — la Chișinău. Comisariatul general al „Astrei“ pentru Basarabia și începuse pregătirile în acest scop. Dar, în urma morții Regelui Ferdinand, care a fost președintele de onoare al „Astrei“, — adunarea generală dela Chișinău — s'a amânat pentru anul viitor. Anul acesta se va ține o adunare generală în proporții reduse, cu un program ce va cuprinde exclusiv darea de seamă anuală, fără serbări și manifestațiuni culturale. Adunarea generală din acest an se va ține, în Octombrie, la Sibiu.

Sărbătorirea unui român la Viena. A fost sărbătorit la Viena, directorul conservatorului, d. Eusebiu Mandicevschi, care a împlinit 70 de ani de viață. Cu această ocazie, consiliul comunal al Vienei i-a oferit titlul de „cetățean de onoare“. D. Mandicevschi, care e român originar din Bucovina, este autorul unei bogate colecții de frumoase compozițiuni originale adaptate pe versuri de Eminescu. St. O. Iosif, etc. E unul din cei mai de seamă popularizatori ai muzicii românești în străinătate. D-sa este și un reputat teoretician al muzicii și un meritos editor al marilor compozitori, în ediții critice.

Proclamarea unui domnitor sârb ca sfânt ortodox. În urma hotărârii Sinodului bisericilor ortodoxe din Iugoslavia, patriarhul sârb a proclamat zilele acestea, pe despotul Ștefan Lazarevici ca sfânt al bisericii pravoslave din Serbia. Ștefan Lazarevici a fost primul domnitor sârb, care a întemeiat reședința domnească la Belgrad. Soleninitățile au fost grandioase și au participat atât reprezentanții guvernului, cât și reprezentanți ai tuturor păturilor populare.

Răspuns potrivit. Un împărat roman cu numele Iulian, mai numit și Apostata, își bătea adese joc de legea creștinească și de Mântuitorul, numindu-L „fiul teslariului”. Odată, voind acest împărat eară a se purta necuviincios, întrebă pe un creștin: Ce mai face feciorul s'ole-riului? Acesta îi răspunde fără frică: împărate, tocmai acuma lucră la sicriul tău! Acest răspuns potrivit și spus cu curaj, e minunat de bun și pentru „Iulianii apostaji” din zilele noastre.

O pasăre dela Moscova. Funcționarul V. Bejenaru din Cernăuți a împușcat un pescăruș, pe al cărui picior stâng a găsit un inel cu inscripția „Moscova 4013 E”. Pescărușul a fost dăruit „Institutului zoologic” din Cernăuți.

❁	PARTEA OFICIALĂ	❁

Nr. 247—927.

3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului ortodox român *Maramurăș* cu centrul în Sighet, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Retribuțiile împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului de paroh dela stat din parohia centrală Sighet.

2. Dotația protopresbiterală dela stat și paușalul ce se va stabili din fondul general administrativ al Consiliului eparhial.

3. Retribuția din fondul protopresbiteral al tractului ce se va crea.

Taxele legale dela vizitațiile canonice.

Concurenții îndreptățiți își vor înainta cererile instruite cu documentele necesare în termenul deschis Consiliului eparhial din Cluj, conform concluzului congresului Nr. 111 din 1888. Dela concurenții din alte

eparhii se cere să prezinte și un act de învoire dela chiriarhul lor, că în caz de alegere și numire îi va elibera literele dimisionale.

Având în vedere că parohia centrală Sighet este completată, întru cât postul de protopop va fi ocupat de unul dintre preoții tractului, acesta va avea să rămână în parohia sa actuală, iar dacă va fi din alt tract va avea să ocupe una din parohiile vacante ale tractului Maramurăș beneficiind de retribuțiile acestei parohii, până ce parohia centrală Sighet va deveni vacantă, având apoi a ocupa pe aceasta.

Sighet, din ședința consiliului protopopesc ortodox român, ținută la 4 Aug. 1927.

Mihail Muntean m. p. *Ion Arcaș* m. p.
adu. protop. prez. notar.

Nr. 5572. Aprobat.

Cluj, la 16 August 1927.

Nicolae Ivan m. p. *Laurențiu Curea* m. p.
episcop. secretar.

Nr. 370/1927. 1—3**CONCURS.**

Pentru întregirea parohiei de clasa I. *Abrudsat*, protopopiatul Abrud, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Retribuțiile legale dela Stat.

2. Cinci iugăre și 667 st. sesiune parohială și folosința cimitirului, care poate fi folosit numai pentru cosit și nici decum pentru pășune.

3. Locuință în natură și supraedificatele necesare.

4. Stola obișnuită.

Cererile sunt a se înainta oficiului protopopesc și candidații cu prealabila în cunoștințare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a predica și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. român al Abrudului, în înțelegere cu Comitetul parohial.

Abrud, la 23 August 1927.

Petru Popovici,
protopop.